

1 Todistustaakka

1.1 Mitkä ovat todistustaakkasäännöt?

Kreikan lainsäädäntö noudattaa todistelussa määräämisperiaatetta. Sen mukaisesti tuomioistuin ryhtyy toimenpiteisiin asianosaisen pyynnöstä ja ratkaisee kanteen asianosaisten esittämien tosiseikkojen ja vaatimusten pohjalta. Oikeudenkäyntitoimet käynnistetään asianosaisten aloitteesta ja pyynnöstä, ellei laissa toisin määrätä. Asianosaisilla on velvollisuus näyttää toteen ainoastaan ne tosiseikat, jotka liittyvät olennaisesti asiaan, josta tuomio on määrä antaa, ja jotka ovat välttämättömiä alkuperäisen kanteen tai vastakanteen tueksi. Jos kannetta tukevaa näyttöä ei kyetä esittämään, kanne hylätään.

1.2 Onko olemassa sääntöjä, joiden nojalla tiettyjä tosiseikkoja pidetään sellaisina, ettei niiden toteen näyttäminen ole tarpeen? Millaisissa tapauksissa? Onko tiettyjen olettamusten kumoaminen mahdollista esittämällä vastatodistelua?

Jos lain mukaan tietyn tosiseikan toteen näyttäminen edellyttää todistelua voidaan myös esittää vastatodistelua, ellei toisin määrätä. Yleisessä tiedossa olevat (ilmeiset) tosiseikat, joiden todenperäisyydestä ei ole epäilyä, tai seikat, jotka oikeus tuntee toisen oikeusasian käsittelyn perusteella, hyväksytään ilman todisteita. Tuomioistuin ottaa myös viran puolesta huomioon yleiseen kokemukseen perustuvat seikat ilman todisteita. Muun valtion lait, tavat ja käytännöt otetaan viran puolesta huomioon. Jos tuomioistuin ei niitä tunne, se saattaa kuitenkin pyytää todisteita.

1.3 Missä määrin oikeuden on vakuuttava jostakin tosiseikasta voidakseen perustaa tuomionsa tällaisen tosiseikan olemassaoloon?

Tuomioistuin arvioi vapaasti todisteita ja päättää omantuntonsa mukaan, ovatko esitetyt tosiseikat paikkansapitäviä. Tuomiossa esitetään syyt, joiden perusteella tuomari on tehnyt päätöksensä. Jos lain mukaan todennäköisyysnäyttö riittää (esimerkiksi turvaamistoimissa), tuomioistuimen ei tarvitse soveltaa todisteiden antamista, todistelukeinoja ja niiden todistusarvoa koskevia säännöksiä, vaan se ottaa huomioon kaikki seikat, jotka se katsoo sopiviksi tosiseikkoja koskevan päätelmän muodostamiseksi.

2 Todisteiden vastaanottaminen

2.1 Edellyttääkö todisteiden vastaanottaminen aina asianosaisen pyyntöä, vai voiko tuomari tietyissä tapauksissa hankkia todisteita oma-aloitteisesti?

Peruseriaatteena on, että asianosaiset ehdottavat ja esittävät todisteet. Tuomioistuin voi kuitenkin omasta aloitteestaan määrätä hankittavaksi todisteita kaikilla lain sallimilla asianmukaisilla keinoilla, vaikka asianosaiset eivät niitä pyydä.

2.2 Mitä seuraa sen jälkeen, kun asianosaisen pyyntö todisteiden vastaanottamisesta on hyväksytty?

Kun todisteet on esitetty, tuomioistuin tekee pääasiaa koskevan päätöksen, paitsi jos se katsoo, etteivät todisteet riitä. Tuomioistuin voi silloin määrätä hankittavaksi lisää todisteita.

2.3 Millaisissa tapauksissa oikeus voi evätä asianosaisen esittämän pyynnön todisteiden vastaanottamisesta?

Jos se katsoo, että olemassa olevat todisteet eivät ole riittävät tai jos asianosainen ei ole toimittanut niitä lainmukaisessa määräajassa.

2.4 Mitä erilaisia todistelukeinoja on olemassa?

Siviliiprosessilain nojalla todistuskeinoja ovat tunnustus, katselmus, asiantuntijalausunto, asiakirjat, asianosaisten kuuleminen, todistajanlausunnot, aihetodisteet sekä valaehoitiset vakuutukset.

2.5 Millä tavoin todisteita voidaan ottaa vastaan todistajilta? Tapahtuuko se eri tavoin kuin todisteiden vastaanottaminen asiantuntijoilta? Mitä sääntöjä sovelletaan kirjallisiin todistajanlausuntoihin ja asiantuntijalausuntoihin?

Asiantuntijat auttavat tuomioistuinta antamalla lausuntoja tuomioistuimen esittämistä asioista. Tarvittaessa tuomioistuin määrää, että asiantuntijoiden on oltava läsnä kaikissa tai tietyissä oikeudenkäyntitoimissa. Kaikissa tuomioistuimissa pidetään luetteloa asiantuntijoista. Luetteloita laaditaan ja pidetään oikeusministerin ehdotuksen perusteella annettujen sääntöjen mukaisesti. Asian käsittelevä tuomioistuin antaa asiantuntijoille tarvittavat ohjeet siitä, miten näiden on suoritettava tehtävänsä, ja määrää erityisesti, a) onko asiantuntijoiden oltava läsnä oikeudenkäynnissä, ja jos on, niin missä vaiheissa, ja b) antavatko asiantuntijat lausuntonsa tuomioistuimessa vai toimittavatko he keskenään laatimansa lausunnon tuomioistuimeen. Edellä mainitut toimivaltuudet on myös tuomioistuimella, joka toteuttaa pyynnöstä asiantuntijalausuntoon liittyviä oikeudenkäyntitoimia, tai asiaa käsittelemään määrättyllä tuomarilla, ellei asian käsittelevä tuomioistuin ole toisin määrännyt. Jos tuomioistuin on määrännyt kirjallisen lausunnon laatimisesta, se asettaa määräajan, jossa asiantuntijoiden on toimitettava lausunto. Tuomioistuimen tuomari tai tuomarikollegion puheenjohtaja voi asiantuntijoiden pyynnöstä, asianosaisia kuulematta, jatkaa määräaikaa, mikäli hän katsoo, että se ei ole riittävä lausunnon laatimiseen. Jos asiantuntijoita on enemmän kuin yksi, he tekevät kaikki lausunnon laatimiseen tarvittavat toimet ja laativat kirjallisen lausuntonsa yhdessä. Kuka tahansa asiantuntijoista voi kutsua muut koolle tätä tarkoitusta varten. Kirjallisessa lausunnossa, jonka asiantuntijat allekirjoittavat, on mainittava näiden tekemät toimet sekä jokaisen perusteltu näkemys. Jos yksi tai useampi asiantuntijoista ei ole läsnä lausuntoa laadittaessa tai kieltäytyy allekirjoittamasta kirjallista lausuntoa, se merkitään lausuntoon. Asiantuntijat tai näiden valtuuttama henkilö toimittavat kirjallisen lausunnon sen tuomioistuimen sihteeristölle, joka on heidät nimennyt tehtävään, ja tästä laaditaan asiaankuuluva raportti. Jos lausunto toimitetaan sen tuomioistuimen sihteeristölle, joka tekee oikeustoimia sen tuomioistuimen pyynnöstä, jossa asiaa käsittelemään määrätty tuomari hoitaa tehtävänsä, raportti toimitetaan välittömästi asiaa käsittelevän tuomioistuimen sihteeristölle. Kaikissa tapauksissa tuomioistuin arvioi vapaasti asiantuntijoiden antamaa lausuntoa.

2.6 Onko joillakin todistelukeinoilla suurempi painoarvo kuin toisilla?

Suullinen tai kirjallinen tunnustus, jonka asianosainen tekee asiaa käsittelevälle tuomioistuimelle tai asiaa käsittelemään määrättylle tuomarille, hyväksytään todisteeksi tunnustuksen tehnyttä henkilöä vastaan, kun taas muissa olosuhteissa tehty tunnustus ja kaikki muut todisteet arvioidaan vapaata todistusharkintaa käyttäen.

2.7 Onko tiettyjen tosiseikastojen todistaminen sidottu määrätynlaiseen todistelumenettelyyn?

Todistajat eivät voi näyttää toteen sopimuksia tai kollektiivisia asiakirjoja, jos ne koskevat määrää, joka on suurempi kuin 20 000 euroa. Myöskään asiakirjan sisältöä koskevaa todistajan lausuntoa ei oteta vastaan, vaikka asian arvo olisi pienempi kuin 2 miljoonaa drakmaa tai 20 000 euroa. Todistajien kuuleminen hyväksytään kuitenkin seuraavissa tapauksissa: a) jos todisteen pitäisi periaatteessa olla kirjallinen, voidaan todistajan lausunto ottaa vastaan silloin, kun se perustuu todistusvoimaiseen asiakirjaan, b) jos asiakirjaa ei voitu hankkia käytännöllisestä tai eettisestä syystä, c) jos on osoitettu, että asiakirja on kadonnut vahingossa, d) jos todistajan käyttäminen on perusteltua oikeudellisen asiakirjan luonteen vuoksi tai sen laatimiseen liittyvien olosuhteiden vuoksi, erityisesti jos on kyse kaupasta tai muusta liiketoimesta.

2.8 Velvoittaako laki todistajat todistamaan?

Henkilön, joka kutsutaan kuultavaksi todistajana, on saavuttava oikeudenistuntoon ja annettava lausunto tuntemistaan seikoista. Jos henkilö ei saavu oikeudenistuntoon ilmoittamatta syytä siihen, tuomioistuin antaa päätöksen, joka kirjataan oikeuden pöytäkirjaan ja jolla hänet määrätään maksamaan poissaolostaan aiheutuneet kulut. Hänelle voidaan määrätä myös sakkoja

2.9 Millaisissa tilanteissa todistajat voivat kieltäytyä todistamasta?

Seuraavilla henkilöillä on oikeus kieltäytyä tulema kuulluksi todistajina: 1) papit, asianajajat, notaarit, lääkärit, farmaseutit, sairaanhoitajat, kättilöt, heidän avustajansa sekä asianosaisten neuvonantajat silloin kun on kyse seikoista, jotka ovat tulleet heidän tietoonsa ammatin harjoittamisen yhteydessä, 2) asianosaisten verisukulaiset tai avioliiton tai adoption kautta sukuun tulleet kolmanteen polveen saakka, paitsi jos he ovat samassa sukulaisuussuhteessa kaikkien asianosaisten kanssa, puoliset (myös avioeron jälkeen) sekä kihlakumppanit. Lisäksi todistajaa ei velvoiteta todistamaan 1) seikoista, jotka voivat antaa aihetta häneen itseensä tai häneen sidoksissa olevaan kolmanteen henkilöön kohdistuviin rikosta koskeviin syytetoimiin siviiliprosessilain 401 §:n 2 momentin mukaisesti tai jotka loukkaavat hänen kunniaansa tai näiden kolmansien henkilöiden kunniaa, ja 2) seikoista, joihin liittyy ammatillinen tai taiteellinen salassapitovelvollisuus.

2.10 Voidaanko todistamisesta kieltäytyä henkilöä rangaista tai pakottaa hänet todistamaan?

Jos todistaja saapuu oikeudenistuntoon, mutta kieltäytyy todistamasta, silloinkin kun häneltä sitä vaaditaan, tuomioistuin voi määrätä hänelle sakkoja.

2.11 Onko olemassa henkilöryhmiä, joita ei voida kuulla todistajina?

Seuraavia henkilöryhmiä ei voida kuulla todistajina:

papit seikoista, joita he ovat saaneet tietoonsa ripissä,

henkilöt, jotka tapahtumahetkellä eivät ole voineet aisteillaan havaita tapahtumia tai jotka eivät pysty viestimään havaitsemistaan seikoista,

henkilöt, jotka tapahtumahetkellä olivat sellaisessa mielentilassa, joka rajoitti heidän arvostelukykyään tai esti heitä ratkaisevasti toimimasta tahtonsa mukaisesti, tai jotka ovat tällaisessa tilassa todistamistilaisuudessa,

asianajajat, notaarit, lääkärit, farmaseutit, sairaanhoitajat, kättilöt, heidän avustajansa sekä asianosaisten neuvonantajat niistä seikoista, jotka heille on uskottu tai jotka he ovat havainneet ammatinsa harjoittamisen yhteydessä ja joiden suhteen heillä on salassapitovelvollisuus, paitsi jos henkilö, joka heille

asian usko tai johon salassapitovelvollisuus liittyy, sallii sen,

virkamiehet ja palveluksessa olevat tai palvelusta vapaana olevat sotilashenkilöt, niistä seikoista, joiden suhteen heillä on salassapitovelvollisuus, jollei

toimivaltainen ministeri salli heidän antaa todistusta,

henkilöt, jotka voivat hyötyä oikeudenkäynnistä.

2.12 Mikä on tuomarin ja asianosaisten asema todistajainkuulustelussa? Millä edellytyksillä todistajaa voidaan kuulla käyttämällä hyväksi erilaisia teknisiä apuneuvoja, kuten videoneuvottelua?

Todistajan on ennen todistuksen antamista vannottava vala tai annettava vakuutus. Todistajia kuullaan yksittäin. Todistajia voidaan rikokuulustella toisten todistajien tai asianosaisten kanssa ainoastaan, jos se on välttämätöntä. Todistajat antavat lausuntonsa suullisesti. Todistajan on ilmoitettava, miten hän on saanut tietoonsa ne seikat, joista hän todistaa. Jos hänellä ei ole niistä ensi käden tietoa, hänen on ilmoitettava myös se, keneltä hän on saanut ne tietoonsa. Tuomioistuin voi kieltää asianosaisia tai heidän edustajiaan esittämästä selvästi asiaankuulumattomia kysymyksiä. Tuomioistuin myös julistaa todistajan kuulemisen päättyneeksi, kun se katsoo, että todistaja on kertonut kaiken tietämänsä todistettavasta asiasta. Tuomioistuin päättää videoneuvottelun käyttämisestä asiakohtaisesti joko omasta aloitteestaan tai asianosaisten pyynnöstä. Tuomioistuimella on toimivalta päättää, hyväksyykö se tällaisen pyynnön. Tuomioistuin päättää myös, onko tällaisen teknologian käyttö menettelyn tuloksellisuuden kannalta tarpeen. Tuomioistuin arvioi kunkin asian olosuhteet ja voi suostua videoneuvottelun käyttämistä koskevaan pyyntöön mutta vaatia lisätakeita menettelyn toteuttamiseksi asianmukaisesti. Tuomarin, sihteerin ja videoneuvotteluun osallistuvien henkilöiden on oltava neuvottelutiloissa läsnä ennen suunniteltua lähetysajankohtaa. Tuomioistuin päättää tapauskohtaisesti, osallistuuko tuomari menettelyyn toisella paikkakunnalla. Tuomari tai tehtävään valtuutettu tuomioistuimen henkilöstö käyttää laitteistoa. Konsuliviranomaisen osallistuessa menettelyyn laitteistoa käyttää konsuliedustuston päällikön valtuuttama henkilö. Videoneuvottelu käydään siviiliprosessilain säännösten mukaisesti riippuen oikeusmenettelyn luonteesta. Tuomari päättää neuvottelutiloissa läsnä olevien henkilöiden määrän. Hän myös johtaa keskustelua, ohjaa sitä ja antaa tarvittavat ohjeet neuvottelutiloissa oleville henkilöille. Tuomioistuimen jäsenillä ja oikeusistuntoon osallistuvilla on keskustelua johtavan tuomarin luvalla oikeus esittää kysymyksiä asianosaisille, todistajille ja läsnä oleville asiantuntijoille. Videoneuvottelutilassa kuultavan henkilön henkilöllisyyden varmistamisessa tuomaria avustaa konsuliviranomaisen sihteerin tai muu konsulin valtuuttama henkilö, joka on kuultavan henkilön kanssa samassa tilassa. Keskustelua johtava tuomari päättää keskustelun päättymisestä. Todistajien, asiantuntijoiden ja asianosaisten antamien todistusten ja heidän kuulemisensa videoneuvottelun välityksellä katsotaan tapahtuvan tuomioistuimessa ja näin ollen niiden todistusvoiman katsotaan olevan sama kuin oikeussalissa.

3 Näytön arviointi

3.1 Estääkö se, että todiste on hankittu lainvastaisin keinoin, tuomioistuinta ottamasta todistetta huomioon tuomiossa?

Tuomioistuin voi käsitellä vain laillisin keinoin hankittuja todisteita. Käsitteellä laillinen tarkoitetaan myös tapaa, jolla todisteet on hankittu. Laittomasti hankittu todiste on laitton, eikä sitä oteta huomioon.

3.2 Käykö lausumani todisteesta ollessani itse asianosaisena asiassa?

Kyllä, asianosaisten kuuleminen on hyväksytty todistelukeino.

Päivitetty viimeksi: 13/11/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.